

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje petlet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Italijansko bojišče.

Avstrijske ladje so dosegle dne 5. decembra velik uspeh. Križarka „Novara“ je z nekaterimi rušilci pri sv. Ivanu Meduanskem z ognjem iz topov potopila tri velike in dva mala sovražna parnika ter pet velikih in mnogo malih jadrnic, ki so izkrcavale vojno blago. Jeden parnik je zletel v zrak. Z brega so z 20. topovi ljuto obstreljevali naše brodovje, a brez uspeha. Blizu tam je naša ladja „Varaždin“ uničila francoski podmorski čoln „Fresnel“ in vjela poveljnika in 26 mož. Neko drugo naše brodovje je pa že 23. novembra potopilo neki italijanski parnik in neko veliko jadrnico. Obe ladji sta vozili blago iz Brindisija v Drač. Bile so italijanske prevozne ladje, ki so za Srbe in Črnogorce vozile živež in strelivo. Naša brzovozna križarica „Novara“ se je pri uničevanju italijanskih ladij posebno odlikovala.

Gorica je razrušena do konca. Dne 29. novembra je priletela granata najtežjega kalibra v edino cerkev, katero so ljudje še obiskovali, to je bila kapucinska cerkev. Prodira je steno pri koru in se razpočila ter porušila porto z vežo vred in pritično poslopje na levo ob vhodu v samostan. Orglje so bile razdrobljene in skoro vse šipe pobite. Omet in kamenje sta pokrila tlak v cerkvi. Krasne cerkve je v resnici zelo škoda in nevolja ljudstva nad Italijani, ki rušijo hiše božje, je nepopisna. Zažigalne granate neprestano padajo na hiše v mestu Gorici. Skozi luknje, katere so napravile laške granate, se vidijo zapuščena in opustošena stanovanja. Ljudje niso vzeli oprave saboj in vidi se, kako leži obleka in drugo po sobah vse navzkriž. Po cestah je treba skakati čez globoke luknje, ki so jih naredile granate. Mesto je kakor izumrlo. Škoda je lepih palač, ki so zadnje dni postale žrtev grozne vojne, kakor: justična palača, Attemsov muzej, cerkev v Notre Dame, Furlanski konvikt in Furlanska banka ter tiskarna Paternolli. „Odrešitelji“

so po svojih letalcih naznanili s tisoč listki, katere so izpustili nad Gorico, da bodo mesto pokončali. Na listkih je stalo zapisano: „Pobegnite hitro, ker hočemo razstreliti in popolnoma pokončati Gorico!“

V Italiji je interniranih 135.000 Avstrijcev. Pobrali so jih Italijani po onih krajih, katere so zasedli.

Italijanski listi pišejo, da je Avstrija postavila proti Italiji svoje najboljše čete, namreč polke iz Koroške, Kranjske in Hrvaške.

Dne 2. decembra so se izjalovili napadi na Tolminsko območje in potem je postalo tam mirno.

Tudi napadi pri Oslavju in pri Sv. Mihaelu niso uspeli. Pri Sv. Martinu so naši uničili neki sovražni odelek, ki se je bil približal, krit z vrečami peska. Gorica se je zopet nahajala pod hudim ognjem in v notranjem delu mesta so granate napravile veliko škodo. Odkar streljajo Italijani v Gorico, je bilo poškodovanih v mestu nad 1300 hiš in požganih nad 100 hiš. Samo na Tržaško cesto je padlo 600 granat.

SRBSKO BOJIŠČE.

Dne 1. decembra so avstrijske čete vkorakale v Plevlje, glavno mesto Sandžaka, in vrgle Črnogorce nazaj. Mesto Plevlje je štel pred vojno 6000 prebivalcev. Do leta 1908. je bil tu sedež avstrijske pehotne brigade. Po aneksiji Bosne in Hercegovine je Avstrija prepustila Turčiji Sandžak in tedaj tudi Plevlje. V balkanski vojski so Črnogorci vzeli Plevlje dne 29. oktobra 1912. V Plevlju so Črnogorci pred odhodom razstrelili municijsko skladišče in mostove čez Čehotino. Reka Čehotina se izliva pri Foči v Drino.

Nemške čete so došle v Niš. Nemci in Bolgari se v Nišu še dobro razumejo.

Srbske čete so baje dobile povelje, da na se umaknejo do Jadranskega morja, kjer jih nameravajo vkrcati.

Pri Belem Drinu so Bolgari prisilili Srbe, ki so se hoteli umakniti v Albanijo, k bitki. Srbi so izgubili tu 100 topov in med drugim vojnim materijalom tudi 200 avtomobilov. Bitka je bila na reki Ljumi, ki priteče iz gorovja Rudoka in se izliva v Beli Drin.

Srbi so hoteli napraviti z avstrijskimi vjetniki cesto iz Prizrena v Dibro. Po tej cesti bi se bila lahko rešila srbska armada proti Albaniji, če bi bila cesta gotova. Bolgari pa prodirajo proti Dibri od gorovja Jame. Na jugu med Krčovo in Ohrido so Bolgari zavzeli cesto, ki drži iz Bitolja v Dibro. Bolgari hočejo tedaj preprečiti, da bi se združili severna in južna srbska armada. Tista srbska vojska, ki je pobegnila v Črno Goro, je zapustila Djakovo.

Na severu so pa Črnogorci napravili zopet en napad proti Bosni, namreč proti Foči, pa so bili zavrnjeni. Tudi njihov pohod proti Plevlju se je ustavil.

Nemci vedo, da je mesto Bitolj zaradi cest, ki gredo tu skozi, in zaradi železnice na Solun važno središče. Zato so za Bolgari prišli tudi nemške čete v Bitolj. Da bi se Grkom prikupili, so Nemci in Bolgari v Bitolju izobesili tudi grško zastavo. Štirinajst dni so Bolgari stali pred mestom in ga niso hoteli zasedeti, dokler niso prišli Nemci. Sedaj se utegne angleškim in francoskim armadam, ki stoje med Črno in Vardarjem in imajo glavno moč pri Krivolaku, pripetiti, da jih bodo Nemci napadli za hrbtom. Mesto Bitolj je branil srbski polkovnik Vasić z malo posadko do 2. decembra.

Pri Novem Pazarju so Avstrijci, katerim so se pridružili oboroženi Mohamedanci, vjeli dne 1. decembra 3500 Srbov. V bojih med Mitrovico in Pečjo so našim pomagali tudi Albanci. V gorah zahodno od Mitrovice je bilo vjetih 1200 Srbov.

PODLISTEK.

Adventna.

Po stari cerkveni.

Mir, nebesa, nam rosite,
— zemlja v krvi hrepeni —
ž njim vso težko bol izmijte,
ki pod njo moj rod ječi.

Dosti je že pobijanja,
Dosti, dosti je gorjā;
Glej, o Bog, sred razdejanja
srca so ponižana!

V temo zmot si nam posvetil,
kakor še nikdar, nikdar:
ogelj bojni si zanetil,
kaznoval ž njim grešno stvar.

Prizanesi — človek prosil
Te objokan in skesan.
Milostno svoj mir nam rōsi,
daj nam, daj rešitve dan!

Zadnja luteranka.

Prizor iz leta 1615. — Spisal P. Bohinjec. (Dalje.)

„Lepe fužine, Zofka! V Tržiču jih ni takih. Moja kovačnica je proti vaši prava beračija. Vendar sem opazila že danes mnogo napak, ki ti jih bom naštel. Vidi se, da se ne Kriegel ne Klara ne brigata dosti za fužine,“ pripoveduje dospela Ivanka.

„Očem zaide večkrat v fužine,“ omeni Zofka.

„Ah, Kriegel, saj ga poznam. Toliko ume o fužini, kolikor moj Jožek. On je samo za parado pri hiši. Zdaj so slabi časi za obrt. Treba je največ pozornosti, da se kaj zasluži. Turške vojske in nova luteranska vera — to je uničilo obrt. Seveda, pri vas je vsega dovolj in ne čutite, kaj se pravi živeti od same obrti.“

„Ali veste, Ivanka, zakaj je mama obiskala botro Cijoho?“ popraša Zofka, da bi obrnila pozornost.

„I, kaj, trma! Pravico do kopeli bi najbrže spet rada pridobila luterankam.“

„Ali mislite, da se bo podal novi župnik? To vem iz zanesljivega vira, da se je mama pritožila pri graščaku radi tega.“

„To je stvar tvoje mame. Ako bi krenila na drugo pot, potem bi že župnik odnehal.“

„Ne verjamem, moja mama se ne bo podala.“

„Potem sevé ostane vse pri starem. Sicer pa se Tvoja mati ne povrne več v Tržič, le verjemi mi,

Zofka! Zakaj iztirali bodo iz dežele vsakega, ki ne priseže na katoliško vero. Ako bi se mati podala — kar je zelo verjetno — potem seveda se bo marsikaj obrnilo. In morda se poda. Led se taja.“

„Na visokih gorah se ne iztaja nikoli,“ odvrne Zofka. „Teman oblak je priplaval nad Štamtanovo hišo in se je ustavil.“

Šele ko je Klara zasedla svojega vranca in odjezdila proti beli Ljubljani, se je oblak razpršil in izginil v daljavi.

VI.

Že trikrat je Klara stala pred vicedomom v Ljubljani. Jesen se je bližala, a sodbe še ni bilo. Gospod Anton jo je vsak dan obiskoval na Tranči v vicedomskem stolpu, kjer je bila zaprta. Prepričeval jo je z vsemi mogočimi razlogi, da bi jo pripravil na pot katoliške vere, a Klara je ostala Klara. Z biblijo v roki je zagovarjala svoje početje, komisarji v baržunastih plaščih so jo pa gledali pomilovalno in majali z glavami.

Ključ je zaročiljal v ključavnici in duri so se odprle. Vrtarjeva žena Nedeljka je prinesla jetnici jedil.

„Kako je, mojsterca? Zakaj se držite tako kislo?“

„Kako bi se ne držala kislo, ker ne puste k meni nikogar, razun mojega moža, ki ne ve, kaj bi povedal? Zdi se mi, da sem se postarala za deset let, odkar prebivam v tem zaduhlem pro-

Na Srbe je izdal nemški maršal Mackensen oklic, v katerem je zagotavljal prebivalstvu Srbije, da je varno življenja in lastnine in da naj se ljudje zopet lotijo dela. Obljubil je Srbom, če se vrnejo domov, povrnitev škode, katero so utrpeli brez lastne krivde, in pomoč, da pridejo zopet do prejšnjega blagostanja. Zato bodo skrbele zavezniške armade Nemčije, Avstrije in Bolgarije.

Turčija v vojni.

Turške čete zasledujejo Angleže, ki so bili pri Iraku tepeni. Od 23.—26. novembra so Angleži izgubili 5000 mož. En sam dan so odpeljali s parniki okoli 2900 ranjencev. Umakniti so se morali Angleži okoli 170 km južno od Bagdada. Turki so dobili v roke mnogo vojnega materiala. Ob svojem umikanju so Angleži prekucnili več z municijo naloženih voz v reko Tigris. Dobili so Turki tudi štiri angleška letala. — Pred Dardanelami nima angleško-francosko streljanje nobenega vspeha. Popravljen strelske jarke so Turki uničili. Pri Seddil Bahrju so Turki prisilili sovražno baterijo, ki je streljala na anatolski breg, da je utihnila.

Besede o miru.

Sv. oče je 6. t. m. v zboru nagovoril kardinale, izpregovoril tehtne besede o miru in pokazal pogoje, pod katerimi bi bil mir mogoč. Rekel je med drugim: „Moja bolečina raste od dne do dne vsled tega, ker se širi to človeško klanje, ki je komaj vredno najbolj barbarskih stoletij. Zveličar človeškega rodu naj milostno pospeši konec bolečin, ki danes tarejo človeštvo.“ — V ogrskem državnem zboru je pa grof Karoly precej odločno govoril za mir. Ministrski predsednik grof Tisza je pa rekel, da na Ogrskem ni človeka, ki bi želel, da se sklene mir prej, dokler ni naša varnost in bodočnost popolnoma zagotovljena. Mir bo prišel, kadar bodo sovražniki prišli do spoznanja, da je nadaljno prelivanje krvi brezuspešno. Čem več bo naših zmag, tem težji bodo za sovražnike pogoji za mir. — Naš novi trgovinski minister dr. Spitzmüller je pa izjavil, da bode treba za sklep miru doseči tesnejše gospodarsko zblizanje z Nemčijo in izpopolniti trgovsko-politično razmerje do Balkana in do bližnjega Vzhoda.

POLITIČNI PREGLED.

Goriška trgovska zbornica se je preselila na Dunaj, ker je bilo razdejano poslopije, v katerem je imela v Gorici svoj urad.

Namestnik na Moravskem je postal zopet baron Heinold, kakor je bil pred letom 1911, ko je postal minister.

Dva olomuška škofa umrla. Pred nekoliko dnevi je umrl olomuški nadškof kardinal dr. Bauer,

storu. Edini razgled je doli na umazano Ljubljano, ki se vali počasi dalje in ji ni mar, kaj počno prebivalci ob njenem obrežju. Kakor tistale potapljavka sem sredi reke in se gugljam gori in doli, se premikam sem in tja, se namakam in sušim. In tako je dan na dan, uro za uro.

„Zakaj pa ste tako trdovratni?“

„Nedeljka, ti ne razumeš. Dobra žena si, ali tvoja tolažba je rokodelska. Koliko si že imela takih jetnikov in jih boš še imela!“

„Jaz pa mislim, da ne več. Vi ste zelo zadnja trdovratnica, kar jih je rodila kranjska zemlja v svojem grehu.“

„V svojem grehu, praviš? Torej je rodil greh našo vero?“ se zravnja Klara in vstane.

„Kaj pa drugega, mojsterca! Lutru ni več dišala meniška kuta, ni maral krotiti ošabnosti s pobožnostjo, kakor se spodobi za meniha, pa je hudič zapletel Katričine lase v njegovo dušo.“

„In ti to verjameš, Nedeljka?“

„Kaj bi ne verjela? Duhovniki vendar ne lažejo na prižnicah. Saj so vendar zato poklicani, da uče resnico.“

„Ali sv. pismo ni resnica?“

„Seveda je. Ali kdo bo nosil vedno bukve sabo in gledal vanje? Zato imamo duhovnike, da evangelije razlagajo.“

„Duhovnik je človek iz mesa, kakor mi!“

„Naj bo! Ali mislite, da bodo angeli hodili vsak dan iz nebes, da utopljejo našim otrokom v glavo verske resnice, mi bomo pa ta čas

kmalu nato je pa umrl njegov prednik, vpokojeni nadškof dr. Kohn, katerega so pokopali zadnji torek na gradu Ehrenhausenu pri Gradcu.

Joffre je bil imenovan za najvišjega poveljnika vseh francoskih armad. S tem je dobil on poveljstvo tudi nad armadami na Balkanu.

Kralj Ferdinand v Nišu. Dne 2. decembra je bolgarski kralj Ferdinand s svojim spremstvom obiskal Niš. Ogledal si je hišo, kjer je bival srbski prestolonaslednik Aleksander, potem poslopije za skupščino in razna ministrstva. Dal si je razne stvari o srbskih zadevah poročati in na povratku je obdaril vse delavce, ki so delali ob železnici.

Solun. Važno mesto bo najbrže postal Solun. Nemčija in Avstrija znata ceniti vrednost ondote luke. Grčija bi ga nerada izgubila, Bolgarija rada dobila. Angleška in Francoska ga pa hočeta dobro utrditi, da bi ostal v posesti sporazumnikov. Za Solun bodo še trdi boji.

Bodočnost Bolgarije. Minister Radoslavov je nedavno izjavil, da ni nobenega dvoma, kaj bo Avstrija storila z bivšo Srbijo. Kar se Bolgarije tiče, je dejal, tudi nihče ne dvomi, da bodo vse bolgarske zemlje, katere so bile doslej pod Srbijo, združene z Bolgarijo.

Portugalska pojde na vojno. Portugalska vlada je te dni izjavila v zbornici, da bode na strani Angleške in njenih zaveznikov pričela vojno za zmago pravice. — Na Portugalskem vladajo framasoni.

Sueški prekop. Turki še vedno niso prišli z vojsko do Sueškega prekopa, da bi ga razdejali, kajti niso mogli priti skozi puščavo na Sinajskem polotoku. Zato delajo ondi sedaj 300 km dolgo železnico pod vodstvom nemških inženirjev. Ko bo železnica gotova, nameravajo veliko vojsko poslati proti Egiptu in razdejati Sueški prekop. Za Angleže bo to jako neprijetno. Angleški parniki bodo morali voziti v Indijo okoli Afrike in pri tem izgubiti 18—24 dni. Parniki, ki vozijo v Indijo, so izdelani le za krajšo vožnjo in bodo stroški tedaj neizmerno narasli. Za angleško trgovino se bliža katastrofa, ako bo omenjena železnica pravočasno izdelana.

NOVIČAR.

Zahvala. Da je doberdelni koncert v „Ljudskem domu“ v Kranju dne 2. grudnia 1915. tako lepo v splošno zadovoljstvo uspel, se imam najpristnejše zahvaliti velecejenjem rodbinama Vinka Majdiča in Karola Šavnika (za prepustitev dreves in cvetic), gospej Ani Merk (za odstop klavirja), gg. dekanu Koblarju in gimn. ravnatelju Fajdigi (za odstop dvorane), gospici Hani Sajovic in g. Francetu Ažmanu, ki sta mi pri dekoraciji in drugače ljubeznivo šla na roko. Vsem najiskrenejša hvala. — Oskar Dev, c. kr. okrajni sodnik v Kranju.

Čirčiče. Prišlo je poročilo, da je Jožef Konec padel na italijanskem bojišču dne 23. julija 1915.

angele v nebesih nadomeščali? Pred Bogom se tresejo še angeli. Le nikar ne modrujte toliko, mojsterca! Saj še naši predikanti niso nič opravili, boste pa vi kaj, ki ste ženska.“

„Ali bi se tebi dobro zdelo, Nedeljka, ko bi te kdo kar nautegoma zaprl na Trančo?“

„Kaj pa, če bi me, saj ima moj mož ključ od Tranče. Vidite, ravno to je tista reč, ki vam ne gre v glavo; ključ so glavna stvar, kdor ima ključ, ta je gospodar. Apostolu Petru je Kristus rekel: Tebi bom dal ključ nebeskega kraljestva, ne pa njegovi tašči.“ odvrne Nedeljka in se razkorači pred jetnico ter podpre roke v bok.

„Luter je bil pravi naslednik apostolov in on ni bil ženska,“ spet pravi Klara.

„Luter je odpadel od prave vere. Zakaj je napravil pet zakramentov? Ali jih ni sedem?“

„Iz sv. pisma se dasta samo dva dokazati.“

„Ko bi tudi res bilo, da se dasta samo dva dokazati,“ nadaljuje vratarica, „kakor vi trdite, kar pa ni res — je vendar od Kristusa postavljena sv. katoliška cerkev, ki uči, da je sedem zakramentov. Sv. cerkve poglavarji pa so papeži, nasledniki apostola Petra, ki ima ključ. Ali vidite, da sva spet pri ključih? Brez ključev ni nič.“

„Ako bi ti tudi vse potrdila, tega ti vendar ne morem potrditi, da bi katoliška cerkev imela pravico, siliti človeka, da se ne oženi ali ne omoži.“

(Dalje prih.)

Zahvala. Gospod c. kr. okrajni sodnik Oskar Dev je izročil podpisnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu znesek 631 K 76 v kot čisti donos koncerta, ki ga je imenovani gospod priredil v prid božičnici našim v Kranju nahajajočim se vojakom ranjencem. Za ta dokaz izvanredne požrtvovalnosti v tako blag namen čuti se okrajno glavarstvo dolžno, izreči gospodu c. kr. okraj. sodniku svojo najpristnejšo zahvalo. Navedeni znesek izroči se damskemu odboru v Kranju. Hvala veljaj pa tudi vsem velecejenjem damam in gospodom, ki so svoje umetniške moči postavili v službo milosrčnosti — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 8 decembra 1915. Schitnik m. p.

Za božično darilo vojakom na bojnem polju je nabralo županstvo Hrasnje pri svojih občanah svoto 116 K 07 vin. Podroben izkaz darovalcev priložimo prihodnjic.

Za »Rdeči križ«. Gospa Viljelmina Merk, vdova po c. kr. dvornem svetniku v Kranju, je mesto venca na krsto dr. Janka Šavnika, podarila podružnici »Rdečega križa« v Kranju 10 K. — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Umrla je v Kranju gospa Ivana Bajt roj. Jarc, trgovka in posestnica, v starosti 70. let. N. v m. p.!

Obesil se je danes jutraj v podstrešju svojega stanovanja v Kranju bivši mešetar Kregelj.

Prodaja krav. Vojaška uprava bo prodala nekaj sto brejih krav in tudi nekaj takih, ki so pravkar storile, in sicer po prejšnji maksimalni ceni, t. j. po 1.80 K za kg žive teže. Kdor hoče eno ali več teh krav kupiti, naj se nemudoma zgasi potom svojega županstva ali pa ustno ali pismeno naravnost pri deželnem odboru v Ljubljani. Krave se bodo oddajale v Ljubljani in bo svoječasno vsakemu zgasilcu prijavljeno, kdaj in kje. Če bo z Gorenjskega ali Dolenjskega pri-glašenih dovolj kupcev, se utegnejo te krave oddajati tudi na kaki železniški postaji v središču teh pokrajin. Notranjci lahko dobe nekaj teh krav v Postojni ter se morejo zgledati vsak dan pri intendanci 5. etapnega poveljništva v Postojni.

Knjige »Družbe sv. Mohorja«. Koledar za l. 1916. Na najvažnejše dogodke v minulemu letu se koledar ozira. Sem spada vsekako prememba na papeškem stolu. Zato gledamo v njem sliko Benedikta XV., ki je nastopil, da prisostvuje svetovni vojni in blagoslovi tistega, ki prinese mir ali pomore k miru ljudem na zemlji. Pa tudi sliko Pija X. prinaša koledar. Zaspal je Pij potem, ko je priporočil svetu poslednjo popotnico. Za Slovenijo je važna škofijska sprememba na Koroškem. Dr. Adam Hefter je zamenil knezoškofo dr. Kahna. Profesor Štefan Podboj in kanonik Tomo Kajdiž najdeta svoj spomin. Fran Regali razlaga »Nove zakonite določbe zasebnega prava«. Za želedec in njegovo zdravje pa skrbi z malim spiskom dr. Homan. Popolnoma naravno je, da obstane koledar najdlje pri svetovni vojni. Za zanesljivost tega spisa jamči že v te vrste spisih priznani dr. V. Šarabon. Znanega koledarjevega pesnika Franjo Neubauerja srečujemo tudi letos. In z dvema pesmicama se je oglašil A. Pintar. Sicer je zastopano leposlovje le po šaljivi povesti dr. Ivana Preglja »Novi zvonovi«. Ko po nekoliko zamudnem uvodnem slogu pripelje pisatelj bralca do stare Petačke, spravijo njene čudne lastnosti vsekako čitatelja v dobro voljo in še bolj zadovoljen je, ko Kacafura vkljub svojemu psiholo-gičnemu čutu, s katerim je uganil Petačko, pri Tini in naravnostnem očetu nič ne opravi, ampak v splošno zadovoljnost zazvonijo popolnoma srečno novi zvonovi Antonu Zlatoperu. A. Kom.

Dr. A. B. Jeglič, knezoškof: Mesija. Če je Didonov Jezus Kristus pisan v neki večnosti, hočem reči, v izrekih tistega temeljnega mišljenja, ki je skupno vsem ljudem, ki je v najglobljem dnu pravovidno in se zato bojuje v svoji izrasti z zlimi nagoni in predsodki in postane v tej borbi slednjič v korenino nazaj dobro ali zlobno, ki je običajen znak zveličanja ali pogubljenja, je pa Mesija našega škofa pisan po načinu običajnega pripovedovanja brez lepote, čeludi ni mogoče pri tem životopisu, da bi tudi jezik ne prehajal čimdalje bolj v blagi red in, zdi se, čeprav ni komu v večji meri prirojen tisti pesniški ritmični, izrazni čut, pri pripovedovanju Mesijevega življenja nastaja, ker v razvoju tega življenja je vse tako organsko, vsak dogodek, vsak nastop in naveden govor, da ne more biti boljše. O, da bi bilo kdaj Mesijevo življenje tisti klasič, ki bi ga brali v naših šolah, kjer bi bili zbrani le nepokvarjeni dijaki, od začetka do konca. Potem bi razumevali lepoto, potem umevali psihologijo, potem kontrast in primero, potem bi videli kako nastajajo in nastanejo značaji, podli in blagi, srčni in strahopetni, zunanji in z notranjostjo v soglasju, božji in satanski ljudje. Pri katerem govoru in pri kateri pesmi je še taka nazornost in misel, srce in um, čuvstvo in njegov pravi izraz? In če je vse lepo v odlomkih, kako neizrazno je v celoti. Nebo in vendar zemeljske osebe. Ti običajni ljudje in vendar usoda človeštva. Kje je še knjiga, kje je roman, epos ali izliv lire, ki bi s to nedopovedno nazornostjo izrazil, kaj je lepo in grdo na človeku, kakor ta strogo zgodovinska drama Žalostinka, ki pretresa

tečaje duše in vso njeno naravo. To je pesem in resnica obenem, lepota in solzah in solnce v trpljenju. — Morebiti bi kdo, kar se tiče jezika, izpustil kakšen „se“ in „kar“ ali kako obliko nadomestil z boljšo, toda pove naj mi delo, ki bi bilo zmogljivo dvigniti silnejše čustva in organičnejše ter plastičnejše predočiti ne kos usode, ampak usodo. To in samo to in noben umetnik pa tudi noben zgodovinar ne bo nikdar z resnico skladno predočil, da je kaj drugega usoda vsega človeštva in vsakega človeka, nego da je tak biti, kakor je Mesija, dobro, drugačen biti pa zlo. A. Komlanec.

Razglas c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju.

Razglas. V krogih črnovojnikov so se pojavili dvomi, ali se nanaša zadnji pozivni razglas „M/2 (L/1)“ tudi na leta 1872, 1873 in 1874 rojene črnovojnike, ki so po § 2, drugi odstavek črnovojnega zakona z dne 6. junija 1886 — ker so pred pričetkom črnovojne obveznosti vstopili v prezenčno službo vojske — ali pa po § 1 domobranskega zakona iz leta 1893 (oziroma § 9 deželnoobrambnega zakona za Tirolsko in Predarlško iz leta 1895) — vsled v prezenčnem stanju c. kr. domobranske (deželnih strelcev) dopolnjenega tretjega prezenčnega leta — predčasno izstopili iz črnovojne obveznosti in šele vsled s cesarsko naredbo z dne 1. maja 1915 ozir. s cesarskim patentom za Tirolsko in Predarlško z istega dne ustvarjenega podaljšanja črnovojne obveznosti zopet v isto stopiti. K temu je c. kr. ministrstvo za deželno brambo sledeče prijavilo: Omenjeni pozivni razglas že po svojem besedilu ne pripušča nobenega dvoma, da se razteza na vse pri prebiranjih za črnovojno službo z orožjem sposobnim spoznane avstrijske črnovojnike rojstnih letnikov 1872, 1873 in 1874 tedaj tudi na predoznačene osebe imenovanih letnikov, ki so šele zopet znova vstopili v črnovojno obveznost. Oditii imajo tedaj dne 15. decembra 1915 v službovanje zlasti tudi oni črnovojniki po razglasu „M/2 (L/1)“ prizadejih rojstnih letnikov, ki so bili prebrani po razglasu „M“ ter po razglasu „L“.

Vojno-poštni paketi s pokvarjeno vsebino in nedostatnim zavojem. Opazilo se je, da se zavijajo v poštno pakete, navzlic ponovljenim prepovedim, predmeti, ki se lahko pokvari, kakor n. pr. sveži kruh, kolači, med, sveže sadje, posebno grozdje, sveži sir, smetana, presno maslo, paradižniki, ocvrto meso, kurecina, vsakovrstna mast, moka, povidel, smokve, surova jajca, da celo surov krompir in kislo zelje, dalje tudi vsakovrstne opojne pijače, vžigalice itd. Ti predmeti pridejo na adresata v pokvarjenem in zatorej neužitnem stanju in pokvari tudi tobak, cigarete in smodke, opremne predmete, obleko zoper mrz i. t. d., ki so zaviti v paket, tako da je vsa pošiljatev popolnoma brez vrednosti. S tem se lahko mišljeno odtegne zaledju veliko užitnih stvari in obleke. Vojnopoštni paketi se brezskrbno in lahko mišljeno zavijajo večkrat namesto v povoščeno platno samo v papir ali se pa celo ne prevezujejo; rabijo se zabojčki iz prav tenkih deščic in se slabo zabijejo. Tudi zabojčki se morajo prevezati. Iz tako slabo zavitih pošiljatev pade vsebina in se izgubi za prejemnika. Naslovi so pomanjkljivi ali se pišejo samo z navadnim ali barvastim svinčnikom, listki z napisom se ne nalepijo na paket, ampak se samo pripečatijo na paket in zatorej odpadejo, ravnotako tudi nezadostno privezane tablice z naslovom. Večkrat se pogrešajo na pošiljatev tudi naslovi odpošiljateljev, tako da ni mogoče takih paketov izročiti prejemniku in jih tudi ne vrniti odpošiljatelju. V vsaki vojnopoštni paket je položiti na vrh na listku prepis naslova, da se more, če se je zamazal naslov in je postal nečitljiv ali je odpadel, vendar dognati prejemnik, ko se odpre pošiljatev. Pošiljati se ne smejo vžigalice, ampak samo užigala s cerovim železom. Šele pred kratkim je zopet zgorel naložen vojnopoštni voz z vsemi pošiljatkami, kar se je moglo le zgoditi, ker se je užigala sama ena ali več pošiljatev. Brezvestnost enega posameznika je oropala mnogo vojakov njim namenjenih dobrosrčnih daril. Občinstvo se torej še enkrat opozarja, naj se ravna po za to izdanih predpisih, ker bo to pošiljateljem kakor tudi prejemnikom v korist.

Misijoni in vojna.

Hude rane zasekava sedanja vojna katoliškim misijonom. Po nekaterih katoliških misijonih je delovanje skoro čisto prenehalo. Protestantovskim misijonom se godi bolje, posebno angleškimi. Angleži imajo največ kolonij, v katere prosto plovejo trgovske in druge njihove ladje. Med vsemi jeziki se angleški jezik najbolj širi, kar ima tudi vpliv na misijone. Angleška najmočnejša država na morju, in Nemčija, najmočnejša država na suhem, imata za vladarje protestante. Tretja velemoč je Amerika, a tudi tam se pospešuje in širi protestantizem. V kolonijah Francoske in Portugalske je vlada, ki se opira na framasone, katoliškim misijonarjem nasprotna. Belgija, ki je

prej mnogo storila za katoliške misijone, je revica in v njeni veliki koloniji Kongo gre protestantizem v cvet.

Iz Nemčije, katere velik kos je katoliški, ne more vsled vojne noben misijonar več na tuje. Mnogo nemških misijonarjev v Indiji je v angleškem vjetništvu. V Kamerunu je bilo 11 katoliških misijonskih postaj popolnoma uničenih. In koliko nemških misijonarjev ima sedaj delo v vojni! Samo ena nemška misijonska družba ima 650 svojih članov v vojni, med njimi je 210 kandidatov za duhovski stan in 157 duhovnov. Sicer pravijo nemški misijonski časniki, da je ta žrtev lahka, ker imajo tudi menihi in misijonarji nemška srca, za misijone je pa ta žrtev bridka. Belgija in Francoska ne pošiljata skoro nobenih misijonarjev več ven, marveč francoski misijonarji so prišli domov, da so stopili pod orožje. Misijonske hiše v Belgiji in na Francoskem so skoro čisto izumrle. Katoliških misijonarjev je bilo pred vojno iz Evrope okoli 7000, skoro štiri petinke jih je bilo iz Nemčije, Belgije in Francoske, sedaj imajo ti večinoma misijone v strelskih jarkih, mnogo jih je že padlo, nad 800 milijonov poganov pa zastoj čaka oznanovalec prave vere.

Usodepolno za misijone je bilo tudi to, da je Turčija, ko je pričela vojno s Francozi, izgnala vse francoske misijonarje, zaprla vse francoske šole, sirotišnice in zavetišča in zatvorila tudi slavno vseučilišče v Bajrutu. Vprašanje je, kaj bode s temi misijoni, če ne bodo stalno uničeni.

Število naših misijonarjev se je zadnji čas pred vojno komaj kaj množilo, število protestantovskih misijonarjev je pa silno naraslo; od l. 1900 do 1905 se je njih število podvojilo. In koliko denarja dobivajo protestanti za misijone! V Ameriki se nabere za katoliške misijone letno okoli 500.000 K; misijoni Kanade in Zjedinjenih držav imajo pa letnih dohodkov 50 milijonov kron, lansko leto so ameriške misijonske družbe nabrale celo okoli 70 milijonov kron.

Po vojni katoličani ne bomo smeli dremati, da se bode vsaj nekoliko popravilo, kar bo ta strašna vojna hudega storila po misijonih. S Francoskega prihodnja leta ne bo moglo iti veliko misijonarjev v tuje dežele, ker bo še v domačih župnijah manjkalo duhovnov. Dosedaj je padlo na bojiščih 3500 duhovnov, bogoslovcev pa 2300. celi okraji bodo na Francoskem po vojni brez duhovnov.

Pristojbine od dediščin in daritev.

(Konec.)

Tarifa za daritvene pristojbine.

1. Pri daritvah sorodnikom v ravni vrsti, dalje pri namenitvah zakonskih in zaročencev znaša tarifa 1-5 %.
2. pri drugih sorodnikih stranske črte do 4. kolena 8 %.
3. v vseh drugih slučajih 15 % in
4. pri ustanovah za učne, dobrodelne in humanitarne namene 2 %.

Ako se podari premičnina, ki ni nad 100 K vredna, se ne plača nobena pristojbina; daritve tekom enega leta se pa štejejo skupaj. Dedščine in daritve, ki pripadajo bratom, sestram ali nečakom, spadajo pod točko 2. zgoraj omenjenih tarif. Med zakonskimi in nezakonskimi se ne dela razloček. Pod točko 4. spadajo tudi društva in zavodi, ki imajo po svojih pravilih le navedene namene. Sem se prištevajo ustanove, s katerimi se lajša beda ljudstva ali pomaga siromakom, ali če se pri izvrševanju ljubezni do bližnjega meri na splošni blagor ljudstva.

Zgoraj navedene določbe glede odmere pristojbin od zapuščine vojakov, ki so padli v vojni ali vsled ran ali vsled v vojni dobljene bolezni umrli za časa vojne, ali v šestih mesecih po sklenjenem miru, ali če se pogrešajo, moramo nekoliko izpopolniti, ker je važna za naše čase.

Ako znaša čista vrednost vse zapuščine (po odšteti dolgovih, stroških za bolezen in pogreb) pod 20.000 K, ne plačajo zakonski in nezakonski krvni sorodniki v ravni črti (otroci, vnuki, oče, mati, stari oče in stara mati) nobene pristojbine. Če znaša čista vrednost zapuščine 20 do 50 tisoč kron, plačajo četrtinko po tarifu določene pristojbine, pri svoti nad 50.000 kron pa polovico pristojbine. Ako tedaj vojak zapusti 19 tisoč kron vredno posestvo svojim otrokom, se ne plača za prenos nobena dedna pristojbina, in če je v tej

zapuščini premakljivo premoženje, se ne plača nobena pristojbina od nepremičnin. Ako n. pr. čista zapuščina takega zapustnika znaša 40 tisoč kron in eno polovico tega dobi oče, drugo polovico pa sestra, plača oče od zapuščine četrtinko dedne pristojbine (in če je vmes kaj nepremičnin, tudi od tistih), sestra pa seveda plača od svojega deleža celo pristojbino, ker stoji sestra v stranski črti sorodstva.

Polajšava teh pristojbin se ne tiče stroškov za notarja, ki vodi obravnavo. Njemu se plača vsa pristojbina neskrajšana.

Trgovsko sušenje sadja. (Dalje.)

5. Zboljšajmo način sušenja.

Ako hočemo iz našega sadja dobiti merkantilno blago, je samo po sebi umevno, da mora biti blago tako, da sploh more na trg.

V ta namen je najprej treba primernega orodja za sušenje: sušilnic.

Od sušilnic moramo zahtevati štirih lastnosti: prvič, da niso drage, drugič, da se v njih gorkota dobro izrablja, tretjič, da dim ne pride v dotiko s sadjem, četrtič, da ima sušilnica v prostoru, kjer so lese, dobro ventilacijo.

Drage ne smejo biti sušilnice, ker se rabijo le malo tednov, in bi ne bilo modro, ko bi gospodar zabijal v sušilnice svote, ki se ne morejo rentirati. Drugače je, če bi se kdo lotil takega podjetja v večji meri. Sušilnica naj bo kolikor mogoče priprosta, da jo lahko postavijo taki zidarji in rokodelci, kakršnih se dobi na kmetih. Arhitekti in mestni monterji bi ne pri nesli dobička. Pri prečnicah, na katerih leže lese v sušilnem prostoru, se dajo lahko dobro porabiti trikotne železne šine, sicer je boljše, da se mnogo železnih reči ne rabi, tako da gospodar tudi sam kaj naredi.

Gorkota se mora dobro izrabiti, ker je zelo važna stvar; kurjava ne sme povzročati velikih stroškov, ker časi minevajo, ko je kmet mislil, da drva niso nič vredna. Bilo bi prav, če bi se temu vprašanju naklanjalo povsod, tudi na kmetih, več pozornosti. Koliko drv pogori pri svinjskih kotlih in koliko neizrabljene gorkote tu odhiti v dimnik! To še povzroči ravno pri svinjskih kotlih kaj lahko kake nesreče. Ali bi ne bilo umestno, premisliti, če bi se morda ne dal ogenj svinjskih kotlov izrabiti tudi za sušenje sadja?

V dimu se sadje ne sme sušiti, in ventilacija je potrebna, da se soparica, ki se nabira ob sušenju sadja, sproti odstranja.

Ali imamo take sušilnice sedaj na razpolago?

„Slov. Sadjar“ je tudi to dosegel, da se je začelo med sadjarji zanimanje za to, kakšna bodi sušilnica. Gospod urednik „Slov. Sadjarja“ se je ponovno baval s tem vprašanjem in je priobčil tudi dva načrta, jednega od nižjeavstrijskega deželnega sadjarskega nadzornika Löschnig-a, drugega pa od domačega arhitekta Rusjana. Ako primerjamo slabe „pajštve“ po Gorenjskem z novimi načrti, kakšno sodbo bomo naredili? Ali je treba stare sušilnice zavreči?

Mislimo si krušno peč, na vrhu peči pa zaboj, ki se na jedno odpira — v to odprtino se devajo lese: to je stara sušilnica. Kuri se od zunaj, peč je zaobokana, samo dim vhaša skozi, mesteje nazaj, s sadjem na lesah pa dim ne pride v dotiko, razen če je peč slabo narejena. V peč se navali štorov, mesteje se dobro zadela, pusti se le malo duška, radi česar ogenj v peči le bolj tli kakor gori. Gorkota se torej pri teh sušilnicah precej dobro izrablja, kar je ne uide nazaj skozi mesteje; in dim tudi ne pride do sadja, četudi peč nima dimnika. Res je, da se okoli sušilnice navadno kadi več ali manj, ali ta dim zunaj ne more škodovati. Ventilacije pa sušilnica v stropu nima; najbrže se bo tudi marsikomu zdelo škoda narediti odprtino, češ potem bo pa uhajala gorkota. Navsezadnje se taka ventilacija pri starih sušilnicah kaj lahko in po ceni naredi, če se le hoče; treba je le jedno luknjo, katero je možno odpirati in zapirati, narediti ali v stropu ali pa v zidu nasproti od vrat, pa bo hitro dovolj prepiha. (Konec prih.)

Opozarjamo na „Brambni ščit“ v Kranju!

Tristoletnica.

Ob Soči sedaj teče rdeča kri, da b' gnala mlinske kamne tri. Soča je krvavela pa tudi že pred 300 leti, v drugi benečanski vojni. Sedanja vojna je le nada:jevanje starega nasprotstva med Avstrijo in Italijo, oz. beneško republiko, posebno zaradi te važne zadeve, kdo bo gospodar na Jadranskem morju.

Bojevali senjski Uskoki so pred 300 leti z drznim napadom na beneške ladje dali povod, da je iz tleče žerjave bruhnil plamen vojne. Trajala je vojna od l. 1615.—1617.

Uskoški poglavar Jurij Daničič je bil vjel na otoku Krku beneškega upravitelja (providurja) Jeronima Marcela in ga odvedel kot vjetnika v Senj, da bi dobil zanj odkupnino. Nato so Benečani začeli napadati avstrijske ladje, vdrli so na Notranjsko, požgali premsko graščino in razbili četo kmetov, ki so se jim postavile v bran.

Nadvojvoda Ferdinand, ki je pozneje postal cesar Ferdinand II., bi bil rad vojno preprečil. Svojega pooblaščenca Štefana de Rovera je poslal v Benetke pogajati se s Signorio, v Senj je pa poslal barona Jurija Kisla in grofa Turjaškega, da naj osvobodita providurja Marcela in kaznujeta Senjane. Okoli 100 Senjanov z ženami in otroki je bilo pregnanih iz mesta. Benečanov pa ta kazen ni pomirila. Kmalu potem so beneški mornarji pri otoku Hvaru trčili skupaj s Senjani. Po krvavem boju so Benečani vjeli dve senjski ladji ter ubili 60 Uskokov in njihovega poveljnika Nikolaja Hreljanovića. Senjani so jim pa kmalu vrnili. Pri otoku Pagu so napadli veliko beneško ladjo, jo opleniili ter častnike in pomorščake pobili, njenega poveljnika pa blizu Senja obglavili.

Zdaj so se začele priprave za vojno na obeh straneh, na meji pa lahki spopadi. Benečani so sklenili, da mora postati reka Soča meja med Avstrijo in beneško republiko. Delali so načrt, da naj Ferdinand odstopi Benečanom: Goriško s Trstom in Istro s Senjem, če ne drugače, pa proti prodaji. Ker Benečani tega niso dosegli, so začeli z napadi nadlegovati podložnike ob Soči.

Brez napovedi vojne so očitno izbruhnile sovražnosti v jeseni l. 1615. Ferdinand je imenoval za poveljnika svojih čet grofa Adama Trautmannsdorfa, ki je bil malo prej iz luteranstva prestopil v katoliško cerkev. Zapovedal mu je, da naj hitro popravi obmejne utrdbe in po potrebi skliče deželno brambo iz Koroške, Kranjske in Goriške, vendar naj nikar ne napada, marveč se le brani. Benečani so zbrali v trdnjavi Palmi 12.000 pešcev in 2000 konjenikov in so iskali zaveznikov na Angleškem, Nizozemskem, Francoskem in v Švici. Za poveljnika armade so postavili Petra Barberigo in za svetovalca mu je bil Pompej Giustiniani, ki je dejansko vodil vsa vojna podjetja.

Dne 17. decembra so Benečani vzeli Kormin in Medejo; bogatejše prebivalce so odgnali v Padovo. Drugi dan je Giustiniani zasedel Oglej in sosednja mesta. Ločnika si ni upal napasti, ker je tu ob reki Soči stala na straži trdna avstrijska postojanka. Kraje na desnem bregu Soče, razen Gradiške, ene vasi in dveh trdnjav, so si pa Benečani vse prisvojili. Povsod so strašno gospodarili, rušili vasi, odvajali duhovne in plenili cerkve.

Nadvojvoda je imel v Gradiški 900 mož posadke. Dovož živeža v Gradiško bi bili Benečani kaj radi preprečili. Zato so hoteli zasesti Brda in so v velikem snegu dne 14. januarja l. 1616. zasedli vas Dobrovo in jo razrušili. Ko so hoteli odpeljati plen, so jih napadli slovenski kmetje in jih mnogo potolkli, druge so pa zapodili v beg. Napadli so Benečani sicer tudi Št. Martin in Vipolže, ker je pa močno deževalo, se je napad ponesrečil.

Od čedadске strani so udarili Benečani proti Toiminskemu. Poveljnik Hektor Savorgnano je hotel zasesti Kobarid. Mislil je, da se mu bodo

v bran postavili samo domači kmetje, ko je pa prišel po soteski proti Soči, je zadel tu na obo-rožene pešce in konjenike. Povsod je bilo tačas dosti snega in ledu, zato se je brez vspeha z vojsko vrnil v Čedad.

V Gorico je pa prišel z lepo armado general Trautmannsdorf, ki je dal utrditi višine nad Podgoro in Zdravščino. Podgoro je branila trdnjavnica „Sv. Trojica“, Zdravščino pa „Zvezda“. Gradiška je bila izročena v brambo junaku Frankolu, ki se je bil odlikoval v prejšnjih vojnah. Pod Gradiško pa Frankol ni imel sreče. Benečani so ga izvabili 30. januarja l. 1616. iz trdnjave in so na prostem polju potolkli njegovo četo. Frankol je z dvesto vojakov obležal na bojišču. (Konec prih.)

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 8. decembra. Topničarski boj na bojni črti ob Soči je bil včeraj živahnejši kakor zadnje dni. Italijani so popoldne napadli severni del Dobrdoške visoke planote. Italijanska pehota je vdrila v gostih množicah proti gori Sv. Mihaela. Na severnem robu gore so Italijani prišli v našo bojno črto in vzeli nekaj jarkov. Z ljutim protinapadom so naši dobili vse jarke zopet nazaj. Drugod je bil Italijanski napad odbit s hudim ognjem in sovražnik je imel težke izgube. Več napadov v odseku pri Sv. Martinu se je izjalovilo. — Več italijanskih torpedovk je sinoči obstreljevalo Sesljan. — Neki naš podmorski čoln je dne 5. t. m. pred Valono potopil malo italijansko križarko.

Dunaj, 8. decembra. Včeraj so bili hudi boji s Črnogorci. Pri Berani so naši napadli črnogorsko postojanko. Naši so vdrli v mesto Peč, zaplenili 80 topov, 160 municijskih voz, 40 avtomobilov in več tisoč pušk. Med 2000 vjetniki, pripeljanih generalu Köveszu, se nahaja 300 Črnogorcev. — Bolgari so zasedli Djakovo. Francozi se boje, da bi bili obkoljeni med Črno in Vardarjem, in so se umaknili.

Dunaj, 8. dec. Na ruskem bojišču je položaj splošno neizpremenjen. Hindenburg je s svojo armado odbil slabejše ruske napade.

Dunaj, 8. dec. Bolgari odganjajo francoskega generala Sarrailla od Vardarja proti Solunu. Poleg Bitolja so Bolgari zasedli tudi Resno in Dibro. Posebno zaradi Bitolja je po vsi Bolgariji neizmerno veselje.

Berlin, 8. dec. Na zahodnem bojišču je bila večja razstrelba in zasut je bil s posadko vred neki francoski jarek. Pri Auberive so Nemci vzeli 250 metrov sprednjega francoskega jarka in vjeli 60 mož. Drugod so bili francoski napadi odbiti.

Dunaj, 10. decembra. Italijanski napadi pri Oslaviju, Sv. Mihaelu in sv. Martinu so bili včeraj zopet odbiti. Pri Dolju pod Mrzlim Vrhom so naši vzeli Italijanom kos fronte. — Jugovzhodno od Plevlja so bile razkrojene črnogorske čete. Severno od Berane se je levo krilo sovražnikov moralo umakniti. Tudi boji na desnem krilu uspešno napredujejo. Na višinah zahodno od lpeka so bile premagane srbske zadnje straže, vjetih je bilo 1000 Srbov. — Bolgari so zasedli Ohrido in Strugo ob Ohridskem jezeru. Boji na Vardarju za Bolgare dobro napredujejo. Pri izlivu Drina je neki naš podmorski čoln zajel več albanskih motornih ladij, na katerih so bili srbski begunci.

Vsem županstvom naznanjamo, da se dobe „Potrdila o istovetnosti - Identitäts-bescheinigung“ po 2 vin. komad in „Izkaz za moko“ po 4 vin. v tiskarni „Tiskovnega društva“ v Kranju.



Pozor, članice Marijinih družb!

Izšel je v naši tiskarni Bleiweisov družbeni molitvenik: „Hči Brezmadežne“, ki obsega okrog 450 strani. Oblika je ista kakor pri „Tolažba dušam v vica“. V prvem delu je ponatisnjen stanovski pouk, katerega so v prvi izdaji Slovenke z velikim navdušenjem sprejele. V drugem, novem delu je bogat marijanski molitvenik, ki nudi poleg drugih posebno veliko obhajilnih molitev in vse za družbe potrebne molitve. Pesmi je nad 30. Velja pa molitvenik rdečebrezan 2-50 K. Naroča se lahko takoj pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.



Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.



Žalostnega srca naznanjamo, da je v začetku septembra 1915 padel na severnem bojišču

MATIJA JENKO,

posestnik v Čirčičah pri Kranju, h. št. 22.

Priporočamo ga vsem prijateljem in znancem v pobožni spomin. Mrtvaško opravilo po dragem rajnkem bode v četrtek, dne 16. decembra, ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi v Kranju.

V ČIRČIČAH pri Kranju, dne 9. decembra 1915.

Marija Jenko roj. Okorn, žena; Pavla Jenko, hči; Franc in Frančiška Jenko, starši; Peter in Janez, brata; Marija, Urša in Marjana, sestre.

Kupujte razno manufakturno in galanterijsko blago vedno le pri

„Prvi gorenjski razpošiljalni“ Ivan Savnik, Kranj

ki prodaja dobro in trpežno blago po najnižjih cenah.